

4. ĮTRŪKIMAI IR PLYŠIAI FASADUOSE

Įtrūkimai ir plyšiai fasaduose yra dviejų rūšių:

1. Apdailos įtrūkimai;
2. Konstrukciniai plyšiai.

Juos lengva atskirti vizualiai ir akustiškai. Apdailos įtrūkimų priežastis yra tinko susitraukimo deformacijos dėl technologinių procesų nesilaikymo: per storas tinko sluoksnius, per daug rišamosios medžiagos (vadinamas „riebus“ tinkas), per greitas džiovimas ir kt. Traukiantis tinkas atplyšta nuo pagrindo, atsiranda charakteringi uždaro kontūro įtrūkimai ir duslus garsas stuksenant plaktuku. Šie tinkliniai įtrūkimai blogina išvaizdą ir mažina tinko ilgaamžiškumą.

Konstrukciniai plyšiai yra linijiniai ir yra skirstomi į sąraminius, perkrovimo ir pamatinius.

Sąraminiai plyšiai atsiranda virš ir po fasadų langų, durų angomis. Jų priežastis yra apkrovų į mūrą skirtinga koncentracija tarplangiuose ir palanginiame mūre arba (ir) neteisingai įrengta sąrama.

Perkrovimo plyšiai yra charakteringi tarplangiams. Tai yra 2-3 vertikalūs plyšiai, dalinantis tarplangius į atskirus stulpelius. Šie plyšiai byloja apie tai, kad tarplangių laikanti galia išnaudota daugiau 70 proc.

Pastaba: Tai yra avarijos grėsmės požymis. Reikia imtis neatidėliotinų darbų: išramstyti, aptverti pavojingą zoną, parengti projektą ir atlikti darbus.

Pamatiniai plyšiai atsiranda dėl pamatų ir pagrindų nepakankamumo, dėl ko atsiranda viršnorminės pastatų deformacijos. Šie įtrūkimai turi charakteringus pasvirusius arba arkinės formos linijinius plyšius. Pagal plyšių formą galima nustatyti pamatų ir pagrindų problemines vietas. Šiuolaikinės medžiagos ir technologijos leidžia remontuoti visų rūšių plyšius.

Tinklinių plyšių tinke fragmentus remontuoti galima keičiant visą defektinį tinką arba keisti jo viršutinį sluoksnį (3-5 mm) pritvirtinant jį prie pagrindo smeigėmis.

Sąraminiai plyšiai pleištinėse sąramuose remontuojami pleištuojant ir injektuojant. Polanginiai plyšiai susiuvami armatūros strypais ir injektuojami.

Ten kur sąramų neaptikta reikia numatyti naujas metalines sąramas ir tik po to atlikti plyšių injektavimą ir susiuvimą.

Tarplangių perkrovimo plyšiai stabilizuojami metalinėmis apkabomis ir (arba)skersiniu armavimu pagal avarijos grėsmės pašalinimo projektą.

Plyšiai dėl pamatų ir pagrindų priklausomai nuo tyrimų išvadų gali būti tvarkomi:

- Tvarkant pamatus ir pagrindus;
- Didinant pastato bendrą standumą.

Tvarkant pamatus ir pagrindus gali būti taikomas:

- Pamatų pavidimo (gilinimo) technologija, kai gilinimo gylis iki 2 m;
- Pagrindų injektavimas;
- Pamatų atrėmimo į sprautinių, gręžtinių arba šulininių atramų (kai netinkamo pagrindo gylis daugiau 2 m);
- Mūro išgriovų, tuštumų remontas (kai pagrindas yra patikimas).

Dėmesio: Pamatų remontas yra brangus ir sudėtingas darbas, reikalaujantis kompetencijos ir patirties. Turi būti atliekamas patyrusių ir atestuotų specialistų pagal parengtą ir suderintą projektą. Projektiniai sprendiniai turi remtis konstrukcijų, inžinieriniais-geologiniais tyrimais.